הִלְכוֹת תִּשְׁעָה בְּאָב סִימָן תקס תקסא

(יט) לְאֲבָל בְּשְׁאָר כָּל אֲנָשִׁים וְנָשִׁים לֹא גָּזְרוּ: ה (כ) מְאסוּר לְאָדָם שֶׁיִּמָּלֵא פִּיו (ט) שְׂחוֹק בָּעוֹלָם הַזֶּה:

תקסא דִּין הָרוֹאֶה עָרֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם וְהַמְקֻדָּשׁ בְּחָרְבָּנָן. וּבוֹ ה' סְעִיפִים:

א [*] אהָרוֹאֶה (א) עָרֵי יְהוּדָה (ב) בְּחָרְבָּנָן, אוֹמֵר 'עָרֵי קָדְשְׁךָ הָיוּ מִדְבָּר' (ישעיה סד ט), וְקוֹרֵעַ. (וְאֵינוֹ חַיָּב לִקְרֹעַ אֶלָּא (ג) כְּשֶׁמַּגִּיעַ סְמוּךְ לָהֶם, כְּמוֹ מִן הַצּוֹפִים לִירוּשָׁלַיִם) (בית יוסף (ד"ה ומ"ש ומהיכן)): **ב** (ד) הָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם בְּחָרְבָּנָהּ, אוֹמֵר 'צִיּוֹן הָיְתָה מִדְבָּר שְׁמָמָה' (שם), וּכְשֶׁרוֹאֶה (ה) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוֹמֵר 'בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ בוֹ אֲבוֹתֵינוּ הָיָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ וְכָל מַחֲמַדֵּנוּ הָיָה לְחָרְבָּה' (שם פסוק י), (ג) (ו) וְקוֹרֵעַ. בומֵהֵיכָן חַיָּב לִקְרֹעַ, (ז) מִן *הַצּוֹפִים, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיִּרְאֶה הַמִּקְדָּשׁ קוֹרֵעַ (ח) קְרִיעָה אַחַר, גוְכָל קְרִיעָה טָפֵחַ. דוְאִם בָּא בְּדֶרֶךְ הַמִּדְבָּר שֶׁאָז רוֹאֶה הַמִּקְדָּשׁ תְּחִלָּה, קוֹרֵעַ עַל הַמִּקְדָּשׁ טָפֵחַ, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁיִּרְאֶה יְרוּשָׁלַיִם מוֹסִיף עַל קְרִיעָה רִאשׁוֹן (ט) כָּל שֶׁהוּא: **ג** הִאִם קָרַע עַל אַחַת מֵעָרֵי יְהוּדָה, (י) אֵינוֹ חוֹזֵר וְקוֹרֵעַ כְּשֶׁיִּרְאֶה שְׁאָר עָרֵי יְהוּדָה, חוּץ מִירוּשָׁלַיִם שֶׁחוֹזֵר וְקוֹרֵעַ עָלֶיהָ קְרִיעָה אַחַר בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְאִם קָרַע עַל יְרוּשָׁלַיִם תְּחִלָּה, (יא) אֵינוֹ צָרִיךְ לִקְרֹעַ עַל שְׁאָר עָרֵי יְהוּדָה: **ד** וכָּל הַקְּרָעִים הָאֵלּוּ (יב) בְּיָדוֹ וּמֵעֲמָד, וְקוֹרֵעַ כָּל כְּסוּתוֹ שֶׁעָלָיו עַד שֶׁיִּגָּלֶה (יג) אֶת לִבּוֹ. וְאֵינוֹ (ד) (יד) מְאַחֶה קְרָעִים אֵלּוּ לְעוֹלָם, זאֲבָל רַשַּׁאי (טו) לִשְׁלָלָן לְמָלְלָן לְלָקְטָן וּלְתָפְרָן כְּמִין (טז) סַלְמוֹת:

ה [*] (יז) חהָיָה הוֹלֵךְ וּבָא (ה) לִירוּשָׁלַיִם הוֹלֵךְ וּבָא תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֵינוֹ קוֹרֵעַ קְרַע אַחֵר, וְאִם לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, חוֹזֵר וְקוֹרֵעַ. (וְהוּא הַדִּין בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבַמִּקְדָּשׁ):

ל רַמְבַּ"ן בְּתוֹרַת הָאָדָם (עניין אבלות ישנה אות קיג) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם מַהָא דְּגִטִּין ד' (ע"א). מ מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחַאי בְּרָכוֹת ל"א (ע"א). א מֵימְרָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר מוֹעֵד קָטָן כ"ו (ע"א). ב בְּרַיְיתָא שָׁם. * (פְּרוּשׁ דְּלָא חָשִׁיב רְאִיָּה מֵרְחוֹק כְּמָקוֹם אֶלָּא מַשְׁהֶגִּיעַ לְצוֹפִים חֲשִׁיבִי רְאִיָּה בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש מהיכן)). ג כְּדֵין מִי שֶׁמֵּת לוֹ מֵת אַחֵר מֵת. ד הָרַמְבַּ"ם (פ"ה הט"ז) לְפִי פְּרוּשׁוֹ שָׁם בַּגְּמָרָא (מו"ק כו.) הָא דְּפָגַע בְּמִקְדָּשׁ וכו'. ה וְכֵן דְּקִדֵּק רא"ש שָׁם (מו"ק פ"ג סי' סד) וְהֶרֵם הַמַּגִּיד בְּסוֹף הִלְכוֹת תַּעֲנִית (פ"ה הט"ז) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (תורת האדם שער הסוף ענין הקריעה אות יד). ו הָרַמְבַּ"ם שָׁם (הי"ז) מִבְּרַיְיתָא דְּאִלּוּ קְרָעִים שֶׁאֵין מִתְאַחִים וכו' שָׁם בַּגְּמָרָא מוֹעֵד קָטָן כ"ו (ע"א). ז בְּרַיְיתָא שָׁם. ח יְרוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק ט' דִּבְרָכוֹת (ה"ב) וְהֻבִיאוּ הָרֹא"ש פֶּרֶק (ב') (ג') (סי' סד) דְּמוֹעֵד קָטָן וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (שם ה"ח).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו"ע] הָרוֹאֶה עָרֵי יְהוּדָה כו'. וְכָתַב בְּרַבִּי יוֹסֵף (סק"א) בְּשֵׁם מוֹרֵי זְקֵנֵי הָרַב בַּעַל חֶסֶד לְאַבְרָהָם שֶׁכָּתַב, נֶהֱגוּ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא לִקְרֹעַ עַל חֻרְבָּן תְּבוּנָה וְתִכּוּנָן בְּמַהֵרָה בְּיָמֵינוּ, שֶׁמִּצְּתֵי בְּשֵׁם גְּדוֹלִים לְפִי שֶׁחֻרְבָּנָן מֵעֲרֵי מִקְלָט שֶׁנִּתְּנוּ וְלָוּ מֵעָרֵי יְהוּדָה מִיקְרָא, וְכָתַב בְּגִלְיוֹן בֵּר בְּרָתֵיהּ הֶרֶב הַגָּדוֹל בְּדוֹרוֹ מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי אַבְרָהָם יִצְחָקִי ז"ל שְׁדְּבָרִים חֲלוּשִׁים הֵם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאַף אֲנָא אֲמִינָא דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: **ה** [בשו"ע] הָיָה הוֹלֵךְ כו'. וְכָתַב הָרַדְבַּ"ז (ח"ב) סִימָן תרמ"ו, הָדַר בִּירוּשָׁלַיִם וְעָבְרוּ עָלָיו שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁלֹּא רָאָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חַיָּב לִקְרֹעַ. אַף לֹא זְהִירוּ בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם, וְהַבְּרֵכִי יוֹסֵף (סק"ב) כָּתַב גַּם כֵּן שֶׁלֹּא נָהֲגוּ כֵּן. וְעַיֵּן בְּרַדְבַּ"ז (שם) סִימָן תרצ"א שֶׁכָּתַב שֶׁמֻּתָּר לְהִתְקָרֵב אֶל פִּתְחֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלִכָּנֵס לְצַלּוֹיֵי אֲשֶׁר סְבִיב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְעַיֵּן בַּסֵּפֶר דֶּרֶךְ הַקֹּדֶשׁ לְמֹהַרַ"א ז"ל:

בְּאֵר הֵיטֵב

שֶׁמְּכַסִּין הַכַּלָּה בְּהִינּוּמָא שֶׁל מֹשֶׁי וְיֵשׁ שָׁם חוּט כָּסֶף אוֹ זָהָב, יֵשׁ אִסּוּר לְכַסּוֹת הַכַּלָּה: **ה** (ט) שְׂחוֹק. וַאֲפִלּוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן בַּחֲתָנָה אוֹ פּוּרִים. ט"ז (סק"ז). [וּבְסֵפֶר אֲלִיָּהוּ רַבָּה (סק"ט) הִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן]:

א (ב) בְּחָרְבָּנָן. אֲפִלּוּ יוֹשְׁבִין בָּהֶם יִשְׂרָאֵל כֵּיוָן (שֶׁאֵינָם) [שֶׁהֶעֱבִיר"ם] מוֹשְׁלִים עֲלֵיהֶם מִיקְּרֵי חֻרְבָּן. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הרואה): **ב** (ג) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהַנִּכְנָס עַתָּה לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ חַיָּב כָּרֵת שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) עַיֵּן שָׁם: (ג) וְקוֹרֵעַ. עַיֵּן בַּ"ח (סי"ד) שֶׁחַיָּב לְהִשְׁתַּחֲוֹות וּלְקָרֵעַ וְלִבְכּוֹת וּלְקוֹנֵן וְלוֹמַר 'מִזְמוֹר' אֱלֹהִים בָּאוּ גוֹיִם' (תהלים עט) עַד סוֹף, וּכְשֶׁקּוֹרֵעַ מְבָרֵךְ בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת כִּי כָּל מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת תְּמִים פְּעֻלּוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט וכו': **ד** (ד) מְאַחֶה. פֵּרוּשׁ תְּפִירָה מְיֻשֶּׁרֶת: **ה** (ה) לִירוּשָׁלַיִם. נִרְאֶה לִי דְּהָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קָרַע, כְּגוֹן שֶׁבָּא בְּתוֹכוֹ, אֵין צָרִיךְ לִקְרֹעַ עַל עָרֵי יְהוּדָה. וּמִי שֶׁנּוֹלַד בִּירוּשָׁלַיִם אֲפִלּוּ הִגְדִּיל אֵין צָרִיךְ (לְבָרֵךְ) [לִקְרֹעַ] דְּבְקִטְנוּתוֹ פָּטוּר וּכְשֶׁהִגְדִּיל אֵין צָרִיךְ (לְבָרֵךְ) [לִקְרֹעַ] דְּהָא רָאָה אוֹתָן תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מְיֻחֶדֶת לַכַּלָּה קְרוֹי"ן שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, אַף שֶׁיִּכְרֹךְ הַכֶּסֶף עַל מֻשֶׁי יֵשׁ לֶאֱסֹר, וְצָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"א)]: **(יט) אֲבָל בְּשְׁאָר וכו'.** שֶׁלֹּא גָּזְרוּ אֶלָּא בְּשִׂמְחַת שִׂמְחָה: **ה (כ) אָסוּר לְמַלֹּאת פִּיו שְׂחוֹק.** שֶׁהַשִּׂמְחָה יְתֵרָה מְשַׂחֵק הַמְצָוֹת. וְעַיֵּן בְּטַ"ז (סק"ז) וּפְרִישָׁה (סק"א ד"ה שחוק) דַּאֲפִלּוּ בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן בַּחֲתָנָה וּפוּרִים, לֹא יְמַלֵּא פִּיו שְׂחוֹק:

א (א) עָרֵי יְהוּדָה. וְלֹא עָרֵי יִשְׂרָאֵל, (ג) דְּלֹא חֲשִׁיבִי כָּל כָּךְ: **(ב) בְּחָרְבָּנָן.** אֲפִלּוּ (ד) יוֹשְׁבִין בָּהֶן יִשְׂרָאֵל, כֵּיוָן שֶׁהַיִּשְׁמָעֵאלִים מוֹשְׁלִים עֲלֵיהֶם מִקְרֵי בְּחָרְבָּנָן: **(ג) כְּשֶׁמַּגִּיעַ סְמוּךְ לָהֶם כְּמוֹ וכו'.** דְּרָחוֹק יוֹתֵר לֹא חֲשִׁיבָה רְאִיָּה כְּמוֹ לְהַלָּן (ס"ב) [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש מהיכן)]. וּלְפִי מַה שֶּׁבֵּאַרְנוּ לְקַמִּיהּ (סק"ד) דְּכַמָּה פּוֹסְקִים פְּלִיגִי עַל זֶה וְסוֹבְרִין דְּאֵין שִׁעוּר לַדָּבָר אֶלָּא דְּמִמָּקוֹם שֶׁרוֹאֶה חַיָּב לִקְרֹעַ, הוּא הַדִּין בְּעֻנְיָנֵנוּ: **ב (ד) הָרוֹאֶה יְרוּשָׁלַיִם.** יֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ (ג) שֶׁמְּסְתַּבְּרָא שֶׁיּוֹם שֶׁרוֹאֶה אָדָם תְּחִלָּה יְרוּשָׁלַיִם בְּחָרְבָּנָהּ, שֶׁיֵּאָסֵר אוֹתוֹ הַיּוֹם כֻּלּוֹ בְּכָשָׂר וְיַיִן: **(ה) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.** וְהַנִּכְנָס עַתָּה לְמָקוֹם מִקְדָּשׁ חַיָּב כָּרֵת, שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים, וּקְדֻשָּׁה הָרִאשׁוֹנָה קְדֻשָּׁה לְשָׁעָתָהּ וְקִדְּשָׁה לֶעָתִיד לָבוֹא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב)]. וְעַיֵּן בִּלְקוּטֵי הֲלָכוֹת זְבָחִים בְּפֶרֶק הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם מֵעִנְיָן זֶה: **(ו) וְקוֹרֵעַ.** עַיֵּן בַּ"ח (סי"ד) שֶׁחַיָּב לְהִשְׁתַּחֲוֹת וְלִקְרֹעַ אֶת בִּגְדָיו וְלִבְכּוֹת וּלְהִתְאַבֵּל וּלְהִתְאַבֵּל עַל חֻרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּלְקוֹנֵן וְלוֹמַר 'מִזְמוֹר' לְאָסָף' (תהלים עט) וְכוּ' עַד סוֹף, וּכְשֶׁקּוֹרֵעַ מְבָרֵךְ בָּרוּךְ דַּיַּן אֱמֶת (אַף) בְּלִי שֵׁם וּמַלְכוּת) כִּי כָל מִשְׁפָּטָיו צֶדֶק וֶאֱמֶת תְּמִים פְּעֻלּוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא' 'וְאַתָּה צַדִּיק עַל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) בַּ"ח (סי"א): (ד) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הרואה) וּבַ"ח (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ב** (ג) פְּתִחֵי עוֹלָם (סק"ב) בְּשֵׁם כַּפְתּוֹר וּפְרַח (פ"ו): (ד) תּוֹסָפוֹת (פסחים מט. ד"ה אם), וְתוֹסָפוֹת יוֹם טוֹב (פסחים פ"ג מ"ח) בְּשֵׁם רַשְׁ"י (שם ד"ה אם):

ג (ה) הַגָּהוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר: (ו) שָׁם: **ד** (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): **ה** (ח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (ט) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו): (י) מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah